

TAMAMLANMIŞ PROJELER

Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nın Sürdüğü/Destek Verdiği Ulusal/Uluslararası Kurum ve Kuruluşlarla İşbirliği İçinde Yürütülmüş Olan Projeler (1990-2005)

Sıra No ve Proje Adı	Yapıldığı Yıllar	İşbirliği Yapılan Kuruluş	Kısa açıklama
1. Aile Planlamasında En Etkili Eğitim Yöntemini Saptamak İçin Hizmet Araştırması	1989-1992	Sağlık Bakanlığı ve Association for Voluntary Surgical Contraception (AVSC)	Aile planlamasında etkili eğitim yöntemini saptamak
2. Farklı Penisilin Tiplerinin Pnömonide Kullanımı	1990-1991	UNICEF	Sağlık Bakanlığı programlarında akut solunum yolu enfeksiyonları kontrol ve koruma programında tedavi protokolunda farklı penisilin tiplerinin kullanılmasının denemesi
3. Kişisel Temizlik ve Ev Temizliği İle İlgili Davranışların İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma	1991	WHO	Ankara'da bir gecekondu kesiminde kadınların kişisel ve ev temizliğine nasıl baktıklarının kantitatif ve kalitatif yöntemlerle değerlendirmesi ve bu bilgilerin ishali hastalıkların kontrolü programında kullanılması
4. Bebek Ölüm Hızını Hesaplama Kullanılan Kısa Yöntemlerin Metodolojik İncelemesi	1990-1991	UNICEF	Sürveyans sisteminin iyi olduğu bir bölgede sürveyans sisteminden elde edilen veriler ile kısa hesaplama teknikleri kullanılarak ile bebek ölüm hızının metodolojik olarak değerlendirilmesi
5. Gönüllü cerrahi sterilizasyonda teknik Danışmanlık ve Yönetim	1990-1992	SAĞLIK BAKANLIĞI, SOSYAL SIGORTALAR KURUMU , AVSC	Sağlık Bakanlığı ve SOSYAL SIGORTALAR KURUMU Hastanelerinde minilap ve vasktomiyi de içerecek şekilde aile planlaması uygulamalarının kurumsallaştırılmasına katkıda bulunmak
6. Erzurum ve Van İllerinde Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları Sıklığı ve Bebek Ölüm Hızının	1992-1993	UNICEF	Sağlık Bakanlığı Akut Solunum Yolu Enfeksiyonlarının Kontrol Programı için bazı bilgilerin saptanması

Sıra No ve Proje Adı	Yapıldığı Yıllar	İşbirliği Yapılan Kuruluş	Kısa açıklama
Saptanması			
7. Deri Altı Kontraseptif İmplantların Türkiye’de Tanıtılması ve Kabul Edilebilirliği Araştırması	1990-1991	JHPIEGO , AVSC ve SAĞLIK BAKANLIĞI	6 kapsüllü deri altı kontraseptif implantların Türkiye’de ilk kez kullanımı ve izlenmesi
8. Manisa ve Erzurum İllerinde Akraba Evliliklerini Etkileyen Bazı Sosyal Faktörler	1990-1991	SAĞLIK BAKANLIĞI	Sağlık Bakanlığı’nın akraba evliliğinin azaltılması için yürüttüğü program çerçevesinde akraba evliliğine neden olan sosyal faktörlerin ortaya çıkarılması
9. Sağlık Personeli Hizmet İçi Eğitim Programı Değerlendirmesi	1991-1992	SAĞLIK BAKANLIĞI	Sağlık personelinin verdiği hizmet hakkındaki bilgisinin değerlendirilmesi ve eksik olan bilgilerin hizmet içi eğitim programında kullanılması için Sağlık Bakanlığı’nın bilgilendirilmesi
10. Fertilite Regülasyonunu Etkileyen Psikososyal Faktörler	1991-1992	SAĞLIK BAKANLIĞI	Sağlık Bakanlığı’nın aile planlaması hizmetlerinin etkinliğini arttırması için gerekli olan fertilite regülasyonunu etkileyen bazı sosyo-kültürel ve psikolojik faktörlerin öğrenilmesi
11. Türkiye’de Eşlerin Aile Planlaması Yöntem Kullanımı ve Düşük Kararları Etkileyen Sosyo-kültürel ve Psikolojik Faktörler	1990-1992	WHO	Türkiye’de iki farklı ilde fertilite regülasyonunu etkileyen bazı sosyokültürel ve psikolojik faktörlerin öğrenilmesi
12. Gecekondu Bölgesinde Malnutrisyon Prevalansı	1991-1993	UNICEF	Yeni gelişmekte ve sağlık hizmet sunumu olmayan bir gecekondu bölgesinde malnutrisyon prevalansının saptanması
13. Aile Planlaması Eğitim Programı Geliştirme	1992-1993	SAĞLIK BAKANLIĞI, SOSYAL SIGORTALAR KURUMU , AVSC	Halka ve sağlık personeli eğitimine yönelik aile planlaması eğitim materyali geliştirilmesi
14. SOSYAL SIGORTALAR	1992-1993	Sosyal Sigortalar Kurumu	Hastaneye başvuran kadınlara, gebelik döneminde ve doğum öncesi dönemde yapılan AP eğitimlerinin, erken ve geç

Sıra No ve Proje Adı	Yapıldığı Yıllar	İşbirliği Yapılan Kuruluş	Kısa açıklama
KURUMU Ankara Etlik Doğumevi'nde Postpartum Aile Planlaması		ve Association for Voluntary Surgical Contraception'ın (AVSC)	postpartum dönemde herhangi bir etkili AP yöntemi kullanmasına olan etkisini değerlendirmek
15. Epidemiyolojik İnfomasyon Sistemleri (EIS) Kursu	1993-2001	Sağlık Bakanlığı Sağlık Projeleri Genel Koordinatörlüğü	İl sağlık yöneticilerine temel epidemiyoloji bilgisi ve kullanım becerisi kazandırmak
16. Türkiye'de İki İlde (Ankara ve Van) Doğurganlığın Düzenlenmesinin Psikososyal Belirleyicileri - Epidemiyolojik Çalışması	1992-1994	WHO- HRP	Türkiye'de iki ilde (Ankara ve Van) doğurganlığın düzenlenmesinin psikososyal belirleyicilerinin saptanması
17. Türkiye'nin Manisa ve Erzurum İllerinde Doğurganlığın Düzenlenmesinin Psikososyal Belirleyicileri Çalışması	1994	UNFPA WHO	Türkiye'de iki ilde (Manisa ve Erzurum) doğurganlığın düzenlenmesinin psikososyal belirleyicilerinin saptanması
18. Sigara İçme Konusunda Davranışlar ve Tutumlar	1995-1996	IDRC; International Development Research Centre, Canada	Türkiye'de çeşitli gruplarda sigara kullanım sıklığı ve sigara kullanımı konusundaki tutumların ortaya konması
19. Tıp Fakültelerinde Mezuniyet Öncesi Aile Planlaması Eğitiminin Güçlendirilmesi (I ve II)	1992-1999	JHPIEGO	Tıp fakültesi eğitim programı içine aile planlaması eğitiminin yerleştirilmesi (8 Tıp Fakültesinde). İkinci fazda 5 tıp fakültesi daha eklenmiştir.
20. 1993 Türkiye Nüfus Sağlığı Araştırması İleri Analizi	1995	US-AID, SAĞLIK BAKANLIĞI, HÜ-NEE	1993 TNSA'nın ileri analizlerinin yapılması
21. Tıp Fakültelerinde Mezuniyet	1996-1999	JHPIEGO	Tıp fakültesi eğitim programı içine aile planlaması eğitiminin

Sıra No ve Proje Adı	Yapıldığı Yıllar	İşbirliği Yapılan Kuruluş	Kısa açıklama
Öncesi Aile Planlaması Eğitiminin Güçlendirilmesi (III)			yerleştirilmesi (5 Tıp Fakültesinde)
22. Türkiye’de Ana Sağlığı, Aile Planlaması Hizmetleri ve İsteyerek Düşükler	1996	SAĞLIK BAKANLIĞI, DHS	Sağlık Bakanlığı hizmet değerlendirme ve planlanması için 1993 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmasının ileri analizi
23. Community Based Reproductive Health Service in Rural Area of Polatlı (I)	1994-1996	SAĞLIK BAKANLIĞI, UNFPA	Kırsal alanda, sağlık kuruluşu olmayan köylerde AÇSAP hizmet kullanımı arttırmak için toplum sağlık gönüllüsü modelinin geliştirilmesi
24. Community Based Reproductive Health Service For Youth and Adults in The Rural Area of Polatlı. (II)	1997-2000	UNFPA	Üreme sağlığı çerçevesinde toplum sağlık gönüllüsü çalışmasında adölesan yaş grubu gönüllülerin değerlendirilmesi
25. Uyuşturucu madde alışkanlığı-İstanbul’da yaygınlığı	1996-1997	UNDCP/Drug Control Program	Niteliksel veri toplama yöntemi ile İstanbul’da uyuşturucu madde kullananlar ve çeşitli kesimlerde uyuşturucu madde kullanımının değerlendirilmesi
26. Türkiye’de Sigara İçme Konusundaki Tutum ve Davranışlar	1996-1997	International Development Research Centre – International Tobacco Initiative	Ortaokul ve lise öğrencileri, anneler, öğretmenler, doktorlar, sporcular, sanatçılar, milletvekilleri arasında sigara içme davranış ve tutumlarının saptanması
27. Exposure to Biomass Combustion and Prevalence of Chronic Lung Disease in Women	1996-1998	International Development and Research Center (IDRC)	Kronik obstrüktif akciğer hastalarının etyolojisinde tezek kullanımının kadınlar üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır.
28. Koroner Arter Hastalığı Prevalansı ve Risk Faktörlerinin Önlenmesi	1996-2003	Avrupa Birliği (EU)	Koroner arter hastalığı prevalansı ve risk faktörlerinin belirlenmesi ve birinci basamak sağlık kurumunda primer korumaya ilişkin program geliştirme ve uygulama
29. Üreme ve Cinsel Sağlık Hakkında Erkeklerin Görüşü	1998-1999	WHO -HRP	Koitus interruptus yönteminin çok kullanıldığı bir bölgede aile planlaması yöntemlerine erkeklerin yaklaşımı
30. Türkiye’de 53 İlde Hastane Kayıtlarından Anne Ölümü Nedenlerinin Saptanması	1998	UNFPA, WHO, SAĞLIK	Hastane verisi üzerinden ana ölüm hızının saptanması

Sıra No ve Proje Adı	Yapıldığı Yıllar	İşbirliği Yapılan Kuruluş	Kısa açıklama
Araştırması		BAKANLIĞI	
31. Kuzey Anadolu'da Aile Planlaması Kliniklerine Başvuranlarda CYBE'in Yaygınlığı Araştırması	1998	GTZ SAĞLIK BAKANLIĞI	Aile planlaması kliniğine başvuran hastalarda genital yol enfeksiyonlarının değerlendirilmesi
32. Tütün ve Tütün Mamüllerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanun Hükümlerine Uyum Düzeyi	1998-2000	IDRC	Toplumda "Tütün ve Tütün Mamüllerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanun" hükümlerine ne kadar uyulduğunun saptanması
33. Çıracılık Eğitim Kurumlarında Okuyan Çalışan Çocuklar İçin Çocuktan Çocuğa Eğitim Projesinin Değerlendirilmesi	1999	UNICEF	Çocuk eğitiminde etkili bir yöntem olan çocuktan çocuğa eğitim metodunun çıracılık eğitim kurumlarında okuyan çalışan çocuklarla uygulanması
34. Türkiye'de Sanayi Ağırlıklı 10 İş Kolunda İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Riskleri	1997-2000	DPT	Türkiye'de sanayi ağırlıklı 10 iş kolunda işçi sağlığı ve iş güvenliği durum saptamasının yapılması
35. Kırgızistan'da Tıp Eğitimi Reformu	2000-2001	WHO Kırgızistan Hükümeti	Kırgızistan'da tıp eğitimi reformu
36. Tacikistan'da Tıp Eğitimi Reformu	2001	WHO Tacikistan Hükümeti	Tacikistan'da tıp eğitimi reformu
37. Türkiye'de Adölesanların/Gençlerin Cinsel/Üreme Sağlığını Etkileyen Faktörler Araştırması	2001-2003	WHO – HRP	Dicle Üniversitesi (Diyarbakır) ve Hacettepe Üniversitesi-Beytepe Kampüsü 1. sınıf öğrencilerinin cinsel/üreme sağlığını etkileyen faktörler araştırması

Sıra No ve Proje Adı	Yapıldığı Yıllar	İşbirliği Yapılan Kuruluş	Kısa açıklama
38. Kontraseptif Dinamikleri, Kontraseptif Kullanımı, İsteyerek Düşük, Doğum Öncesi Bakım, Doğum Sırasında ve Doğum Sonrasında Bakım Konularında 1998 Türkiye Nüfus Sağlık Araştırmasının İleri Analizi	2002	UNFPA Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı	Nüfus ve Sağlık Araştırması'nda aile planlaması ve gebelik, doğum ve doğum sonrasına ilişkin toplanan verinin daha ayrıntılı analizinin yapılması
39. Ankara İli Gülveren Sağlık Ocağı Bölgesinde 25-64 Yaş Grubunda Helicobacter Pylori Sıklığının Saptanması Araştırması	2001 - 2002	Hacettepe Üniversitesi Araştırma Fonu	Toplumda sık görülen H. pylori enfeksiyonlarının prevalansını etkileyen faktörleri incelemek
40. Ankara İli Gülveren Sağlık Ocağı Bölgesinde 25-64 Yaş Grubunda Koroner Kalp Hastalığı İle Serum Vitamin B₁₂, Homosistein ve Folik Asit Değerleri Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi	2003	Hacettepe Üniversitesi Araştırma Fonu Halk Sağlığı Vakfı, Avrupa Birliği	25-64 yaş grubunda koroner kalp hastalığı ile serum vitamin B₁₂, homosistein ve folik asit değerleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi
41. Van İli Kentsel Kesim Nüfusunun Sosyodemografik Özellikleri ve Sağlık Düzeyinin Belirlenmesi Projesi	2003	TUBİTAK	Van ili kent merkezinde yaşayan bireylerin sosyo-demografik özelliklerinin, sağlık durumlarının belirlenmesi
42. Bakü-Tiflis Ceyhan Ham Petrol	2002	BOTAŞ	Hat inşaatı başlamadan önce bölgedeki sağlık kurumlarının

Sıra No ve Proje Adı	Yapıldığı Yıllar	İşbirliği Yapılan Kuruluş	Kısa açıklama
Boru Hattı Projesi, Sağlık Risklerinin Değerlendirilmesi			değerlendirilmesi
43. Bakü-Tiflis Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı Projesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi ve Saha İzleme Projesi	2002-2003	BOTAŞ	Bakü-Tiflis Ceyhan ham petrol boru hattında çalışanların eğitimi
44. Türkiyede, “Mifepriston ve Misoprostol” ile Uygulanan Medikal Abortus Yönteminin Kabul Edilebilirlik Araştırması	2000-2002	Population Council	“Mifepriston Ve Misoprostol” ile uygulanan medikal abortus yönteminin kabul edilebilirliğinin araştırılması
45. İmplant Edilebilen Kontraseptiflerin Non Hormonal Kontraseptiflerle Karşılaştırılması Çok Uluslu, Çok Merkezli Randomize Araştırma	2002-2007	WHO	İmplant edilebilen kontraseptiflerin etkililiğinin e yan etkilerinin incelenmesi; RİA ile karşılaştırılması
46. Toplumsal Cinsiyet Bakışıyla Kadın Sağlığını Güçlendirme Çalışması	2003 - 2004	UNFPA Türkiye Gazeteciler Cemiyeti KSS-GMd. HÜKSAM	Özellikle toplumsal cinsiyet konusunda yerel medyanın bilinçlendirilmesi
47. Türkiye’de Sağlık Politikalarında Toplumsal Cinsiyet Duyarlılığının	2004	WHO – Avrupa Bölgesi, HÜKSAM	Türkiye’de sağlık politikalarının alanda uygulanmasında toplumsal cinsiyet duyarlılığının gözetilmesi

Sıra No ve Proje Adı	Yapıldığı Yıllar	İşbirliği Yapılan Kuruluş	Kısa açıklama
Gözetilmesi Vaka Çalışması (Faz 1ve Faz 2)			
48. Üniversitelerde Gençler için Üreme ve Cinsel Sağlıkta Hizmet Modeli Geliştirme Projesi	2003-2005	UNFPA ICC IKGV HÜKSAM	Üniversitelerin sağlık merkezlerinde üreme ve cinsel sağlığı da kapsayan gençlik danışma büroları oluşturulması ve model geliştirme
49. Hacettepe Üniversitesi I. Sınıf Öğrencilerinin İlk Yardım Eğitimi Projesi	2004	Hacettepe Üniversitesi Araştırma Fonu	Akran eğitimi modeli yöntemi modeli kullanılarak tıp fakültesi öğrencilerinin “öğrenci ilkyardım eğiticisi” olarak eğitilmesi ve bu yolla toplumda ilkyardım eğitimlerinin verilmesine katkıda bulunmak
50. Hacettepe Üniversitesi I. Sınıf Öğrencilerinin Bazı Sağlık Davranışları	2004	Avrupa Birliği Almanya-Bielefeld Üniversitesi	Hacettepe Üniversitesi'nin fakülte ve yüksek okullarında okuyan I. sınıf öğrencilerinin bazı sağlık davranışlarının belirlenmesi
51. Kırsal Alanda İlk Yardım Eğitimi ve İlk Yardım Gerektiren Durumlarının Sıklığının Araştırılması	2002-2005	Rotary International	Kırsal bölgelerde ilkyardım eğitimi ve ilkyardım gerektiren durumlarının sıklığının belirlenmesi
52. Hacettepe Ünivesitesi Öğrencilerinin Ruhsal Sağlık Düzeyleri ve Madde Kullanım Boyutlarının Saptanması	2003-2005	Hacettepe Üniversitesi Araştırma Fonu	Hacettepe Üniversitesi'nin fakülte ve yüksek okullarında okuyan öğrencilerinin ruhsal sağlık düzeyleri ve madde kullanım boyutlarının saptanması

Sıra No ve Proje Adı	Yapıldığı Yıllar	İşbirliği Yapılan Kuruluş	Kısa açıklama
53. “Fogarty International” programı kapsamında Development of a Cooperative Learning Approach to Assessment of Learning in Undergraduate Medical Education: A Turkish Experience in Mental Health	2003-2004	NIH-MHDD Harvard Children’s Hospital Fogarty International	Akran eğitimi modeli kullanılarak lise öğrencilerinin sigara ile ilgili tutum ve davranışlarının olumlu yönde değiştirilmesi
54. Deri Altı Kontraseptif İmplantların ve Rahim İçi Araçların Etkililiği ve Yan Etkilerinin İncelenmesi (Türkiye)	2003 -2005	: WHO – HRP	Türkiye dahil sekiz ülkede başlayan çok merkezli-randomize bir izleme çalışması
55. Adalet Sisteminin İyileştirilmesi ve Cezaevlerinin Modernizasyonu	2004-2005	Adalet Bakanlığı Avrupa Konseyi	Cezaevlerindeki sağlık koşullarının iyileştirilmesi ve cezaevi hekimleri için bir el kitabının hazırlanması
56. Türkiye Ağız Sağlığı Profili Araştırması	2004-2005	HÜ Dişhekimliği Fakültesi Tedavi Anabilim Dalı (Sağlık Bakanlığı - konaklama ve ulaşım desteği)	Türkiye’de şimdiye dek yalnızca 1988 yılında yapılan bir araştırma ile toplanmış ve rutin kayıtlardan da elde edilemeyen diş sağlığına ilişkin temel ölçütlerin ortaya çıkarılması
57. Tıbbi Düşüklerde Mifepriston - Misoprostol: Seçeneklerin Artırılması” Araştırması	2004-2005	HÜTF kadın hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, SOSYAL SIGORTALAR KURUMU Etlik Kadın Hastalıkları ve Doğum	Tıbbi düşük uygulamalarında kadınlara farklı seçenekler sunulma durumunun değerlendirilmesi

Sıra No ve Proje Adı	Yapıldığı Yıllar	İşbirliği Yapılan Kuruluş	Kısa açıklama
		Hastanesi, Dr. Zekai Tahir Burak Kadın hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı (Gynuity Health Projects tarafından desteklenmiştir.)	
58. Adnan Menderes, Harran, Kırıkkale, Kocaeli, Mersin, Ondokuz Mayıs, Osmangazi, Yüzüncü Yıl Üniversiteleri Birinci Sınıf Öğrencilerinin Adolesan Dönem Konusundaki Bilgi ve Yaşam Tarzlarının Belirlenmesi Araştırması	2004-2005	ICC	Adnan Menderes, Harran, Kırıkkale, Kocaeli, Mersin, Ondokuz Mayıs, Osmangazi, Yüzüncü Yıl Üniversiteleri birinci sınıf öğrencilerinin adolesan dönem konusundaki bilgi ve yaşam tarzlarının belirlenmesi araştırması
59. Üniversite Gençlerinin Cinsel ve Üreme Sağlığı-Beş Üniversite Çalışması	2005-2006	Avrupa Birliği	Seçilmiş beş üniversitede, sağlık merkezleri bünyesinde “Gençlik Danışma Birimleri”ni oluşturmak ve GDB’ler aracılığı ile verilen eğitim ve danışmalık hizmetlerinin üniversite gençlerinin cinsel sağlık/üreme sağlığı konusundaki bilgi, tutum ve davranışlarına etkisini saptamak
60. Hacettepe Üniversitesi’nin Bazı Fakülte ve Yüksek Okullarında Okuyan Öğrencilerin Bazı Sosyo-Demografik Özelliklerinin, Sağlıklı	2005-	Hacettepe Üniversitesi Araştırma Fonu	Araştırma kapsamındaki fakülte ve yüksek okullarında okuyan ve sigara içmeye başlamamış öğrencilerin sigaraya başlamamaları ve sigara içen öğrencilerin ise sigara içme davranışından vazgeçmeleri amacıyla bir müdahale yapılması

Sıra No ve Proje Adı	Yapıldığı Yıllar	İşbirliği Yapılan Kuruluş	Kısa açıklama
Yaşam Davranışlarının Saptanması Ve Sigara İçmenin Önlenmesi Konusunda Bir Müdahale Çalışması			planlanmıştır.
61. İşçi ve İşveren Kesiminde Üreme Sağlığı Konusunda Farklılık Yaratma	2005-	HASAK, TEK-İŞ, HAK-İŞ	Cinsel sağlık, üreme sağlığı konularında toplumsal bilinci, hizmetlere talebi, hizmetlere ulaşabilirliği artırma
62. Hacettepe Üniversitesi'nin Bazı Fakülte ve Yüksek Okullarında Çalışan Elemanların Sağlıklı Yaşam Davranışlarının Saptanması ve Sigara İçmenin Önlenmesi	2006-2009	HÜ Bilimsel Araştırmalar Birimi	Bu araştırmada sigara içmeye başlamamış öğrencilerin sigaraya başlamamaları ve sigara içen öğrencilerin ise sigara içme davranışından vazgeçmeleri amacıyla bir müdahale yapılması planlanmıştır
63. Operations Research on Key STI's and HIV in Turkey	2006 -2007	Avrupa Birliği	Ankara, İstanbul, Trabzon ve Gaziantep'te doğum öncesi bakım kliniklerine gelen gebe kadınlar arasında HIV ve CYBE'nin (Sifiliz, Klamidya, Gonore, Hepatit B) yaygınlığı ve ilgili demografik ve davranışsal ilişkileri belirlemek; Ankara, İstanbul ve İzmir'de risk davranışı gösteren alt gruplar (Kayıt dışı seks çalışanları, Erkeklerle cinsel ilişkide bulunan erkekler, Damariçi bağımlılık yapan madde kullananlar) arasında HIV ve CYBE'nin (Sifiliz, Klamidya, Gonore, Hepatit B) yaygınlığını ve ilgili demografik ve davranışsal ilişkileri belirlemek ;Türkiye'de yukarıda belirtilen gruplar içerisinde 2. jenerasyon HIV sürveyans programlarının geliştirilmesi için bir yöntem sağlamak
64. HIV/AIDS Konusunda Hükümlü	Temmuz	T.C. Sağlık Bakanlığı	HIV/AIDS ve diğer CYBE'lar açısından daha fazla risk altında

Sıra No ve Proje Adı	Yapıldığı Yıllar	İşbirliği Yapılan Kuruluş	Kısa açıklama
Ve Tutukluların Savunmasızlığına İlişkin Davranış Araştırması	2006-Haziran 2007	Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü - Investing Our Future "The Global Fund" to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria Programı	olması beklenen savunmasız grupların riskli olabilecek davranışlarını belirlemek, HIV/AIDS Önleme ve Destek Programı kapsamındaki proje aktivitelerinin uygulanmasında politik, kurumsal ve sosyal giriş noktalarına yönelik fırsat ve kaynakları belirlemek,HIV/AIDS Önleme ve Destek Programı kapsamında yürütülen bilgilendirmeye yönelik diğer proje aktivitelerinin tamamlanmasından sonra savunmasız gruplarda bilgi, davranış ve tutum açısından yaptığı etkileri belirlemektir

Sıra No: 1

Proje adı: *Aile Planlamasında En Etkili Eğitim Yöntemini Saptamak İçin Hizmet Araştırması*

Başlama – Bitiş tarihi: 1989-1992

Destekleyen kuruluş(lar): Sağlık Bakanlığı ve Association for Voluntary Surgical Contraception (AVSC)

Amaç: Aile planlamasında etkili eğitim yöntemini saptamak

Yöntem: 1989 yılında Etimesgut ve Gölbaşı'na bağlı köylerde AP konusunda yapılan Bilgi-Tutum ve Davranış (BTD) ile ilgili durum saptama çalışmasından sonra, eğitimde 3 ayrı yaklaşım (köy gruplarından birinde ebe sadece evdeki kadını eğitmiş, diğerinde sağlık memuru sadece evdeki erkeği eğitmiş, bir grup köyde ise ebe kadını sağlık memuru da aynı anda erkeği eğitmiştir) planlanmış ve bu amaçla eğitim materyali geliştirilmiş ve eğitim yapacak sağlık personeli eğitilmiştir. Ayrıca kontrol grubu olarak her iki bölgeden köyler seçilmiştir. Bir yıl süren eğitimlerden sonra izleme araştırması yapılarak BTD'da değişiklik değerlendirilmiştir.

Önemli sonuçlar: Kontrol grubuna göre, her üç eğitim yaklaşımının uygulandığı müdahale köylerinde AP konusunda BTD değişikliği oluşmuştur. Eğitim materyali olarak; Sağlık Bakanlığı'nın halen tüm ülkede AP birimlerinde danışmanlık hizmetlerinde kullanmakta olduğu AP yöntemleriyle ilgili broşürler ve flip-book (telli AP rehberi) geliştirilmiştir.

Yayınlar:

1. Akın Dervişoğlu A, Bahar Ş, Benli D., Oral S.N.: *Aile Planlamasında En Uygun Eğitim Yöntemi Geliştirmek İçin Hizmet Araştırması*, III. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi, Kongre Özet Kitabı, Ankara, 30 Nisan-2 Mayıs 1992, Sayfa No: 59.

Sıra No: 14

Proje adı: Sosyal Sigortalar Kurumu Ankara Etlik Doğumevi'nde Postpartum Aile Planlaması

Başlama – Bitiş tarihi: 1992-1993

Destekleyen kuruluş(lar): Sosyal Sigortalar Kurumu (SOSYAL SIGORTALAR KURUMU) ve Association for Voluntary Surgical Contraception'ın (AVSC)

Amaç: Hastaneye başvuran kadınlara, gebelik döneminde ve doğum öncesi dönemde yapılan AP eğitimlerinin, erken ve geç postpartum dönemde herhangi bir etkili AP yöntemi kullanmasına olan etkisini değerlendirmek

Yöntem: Ankara-SOSYAL SIGORTALAR KURUMU Etlik Doğum Evi'nin takip ettiği gebelere, gebelik döneminde ve hastaneye doğum için geldiklerinde hemen doğum öncesi dönemde AP eğitimleri verilmiş ve annelerin hastaneden taburcu olmadan önce ve doğumdan 3 ay sonra AP yöntemi kullanma durumları değerlendirilmiştir.

Önemli sonuçlar: Kontrol grubuna göre müdahale grubunda erken ve geç postpartum dönemde herhangi bir etkili AP yöntemi kullanan kadınlar daha

Yayınlar:

1. Bahar Ş, Akın Dervişoğlu A: *SOSYAL SIGORTALAR KURUMU Ankara Etlik Doğumevi Postpartum Aile Planlaması Durum Saptama Araştırması*, III. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi, Kongre Özet Kitabı, Ankara, 30 Nisan-2 Mayıs 1992, Sayfa No: 32.

Sıra No: 15

Proje adı: Epidemiyolojik İnfomasyon Sistemleri Kursu

Başlama – Bitiş tarihi: 1993 - 2001

Destekleyen kuruluş(lar): Sağlık Bakanlığı - UNDP

Amaç: Sağlık Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında çalışan hekimlerden yöneticilik yapanlara teorik ve uygulamalı temel epidemiyoloji eğitimi vermek

Yöntem: 1992 yılında CDC tarafından düzenlenen EIS kursuna gönderilen 6 kişilik bir ekiple kursta kullanılan araçlar ve yöntemler konusunda bir eğitim alındıktan sonra 1993- 1996 yılları arasında yılda iki kez, 1997-2001 yılları arasında birer kez olmak üzere toplam 12 kez düzenlenen herbiri 4 hafta süren kurs programı şeklinde sürdürülmüştür. Kursun içeriğinde; temel epidemiyolojik konular, epidemiyolojik problem çözümleri, önemli ulusal sağlık sorunlarına yer verilmiş olup EPI-INFO bilgisayar paket programı kullanım becerisi kazandırılmıştır.

Önemli sonuçlar:

Düzenlenen toplam 12 kurs sonucu 200 hekim, 22 halk sağlığı araştırma görevlisi ve 40 hekim dışı sağlık personelinin eğitimi yapılmıştır. Eğitim gören kursiyerler halen ülkenin sağlık yönetiminde çeşitli kademelerde görev yapmaktadırlar.

Sıra No: 18

Proje adı: Sigara İçme Konusunda Davranışlar ve Tutumlar

Başlama – Bitiş tarihi: 1995-1996

Destekleyen kuruluş(lar): IDRC; International Development Research Centre, Canada

Amaç: Türkiye’de çeşitli gruplarda sigara kullanım sıklığı ve sigara kullanımı konusundaki tutumların ortaya konması

Yöntem: Kesitsel çalışma, Ankara

Önemli sonuçlar:

Sigara kullanımı konusunda toplumda rol modeli olan bazı gruplar ve öğrencilerde (doktorlar %43.9, sanatçılar %46.2, sporcular %34.9, milletvekilleri %27.1, öğrenciler 7. sınıf %3.5, öğrenciler 10. sınıf %28.3 ve anneleri %30.2, öğretmenler %50.8) sigara kullanım sıklığı ortaya kondu. Bu gruplardaki kişilerin sigara kullanımının kısıtlanması konusundaki düşünceleri öğrenildi. Projenin en önemli sonucu, tütün kontrolü konusunda TBMM gündeminde bulunan yasa tasarısının yasalaşmasına katkısı olmuştur.

Yayınlar:

1. Sigara İçme Konusunda Davranışlar ve Tutumlar, N. Bilir, B. Güçüz, A N. Yıldız; Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı Yayını, No.7, İSAĞLIK BAKANLIĞIN 975-94618-0-3, Ankara 1997.
2. Smoking Behaviour and Attitudes (Ankara-Turkey), Hacettepe Public Health Foundation Publ. No. 8, İSAĞLIK BAKANLIĞIN 975-94618-1-1, Ankara 1997
3. Sigara İçen Öğretmen ve Doktorların Çeşitli Ortamlarda Sigara İçilmesine İlişkin Tutum ve Davranışları, Sağlık ve Toplum (1998) 8: 34-38
4. Smoking Habits Among Teachers and Students; Nicotine and Tobacco Reseach, June 1999, vol. 1, p. 201-202.
5. Smoking Behaviour and Attitudes of Turkish People; 10.th. World Conference on Tobacco or Health, Beijing, 24-28 Aug. 1997.
6. Effect of Gender on Smoking Behaviour; 10.th. World Conference on Tobacco or Health, Beijing, 24-28 Aug. 1997.
7. Smoking Behaviour and Attitudes of Turkish Physicians; 10.th. World Conference on Tobacco or Health, Beijing, 24-28 Aug. 1997.

Sıra No: 19

Proje adı: *Tıp Fakültelerinde Mezuniyet Öncesi Aile Planlaması Klinik Eğitimini Güçlendirme Projesi*

Başlama – Bitiş tarihi: 1992-1999

Destekleyen kuruluş(lar): Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü ve A Johns Hopkins Program for International Education in Reproductive Health (JHPIEGO)

Amaç: Tıp Fakültelerinde mezuniyet öncesi AP eğitimlerinin standartlara uygun bir şekilde güçlendirmek

Yöntem: Seçilmiş 17 tıp fakültesinin AP konusunda mezuniyet öncesi tıp eğitimlerinden sorumlu Kadın-Doğum ve Halk Sağlığı Anabilim Dalı öğretim üyeleri ve klinik uygulama için öğrenci gönderilen Sağlık Bakanlığı'na ait AP eğitim merkezlerinin eğitimcilerine 2 hafta süreyle standart bir eğitim verilmiştir. Eğitimlerin birinci haftası AP danışmanlığı ve RİA uygulama becerisiyle ilgili ikinci haftası ise eğitim becerisiyle ilgili olmuştur. Eğitilen bu eğitimciler, kendi üniversitelerinde son sınıf öğrencileri 2 haftalık standart eğitimlerde eğiterek AP danışmanlığı ve RİA uygulama becerisi konusunda yeterli hale getirmişlerdir.

Önemli sonuçlar: Halen 15 Tıp Fakültesi'nde süren bu eğitimlerde başarılı olan öğrenciler, Sağlık Bakanlığı AÇSAP Genel Müdürlüğü ile yapılan bir protokol çerçevesinde 2827 Sayılı yasaya göre mezun olduklarında RİA uygulama konusunda sertifikalandırılmaktadır.

Yayınlar:

1. Bahar Ş: *Tıp Fakültelerinde Aile Planlaması Hizmetlerini Güçlendirme Projesi*, Tıp Fakülteleri Müfredat Programlarına Aile Planlaması Konularının Entegrasyonu Toplantısı Raporu Kitabı, UNFPA, AÇSAP, YÖK, WHO, Sağlık Bakanlığı AÇSAP Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 24-25 Aralık 1992, Sayfa No: 91-94.
2. Özvarış Ş.B., Öncüer B.Ö., Bertan M.: *Aile Planlaması Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması Konusunda Yeni Bir Adım*, V. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi Kitabı, Sayfa: 60-65, Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, İstanbul, 1996.
3. Özvarış Ş.B., Öncüer B.Ö., Bertan M.: *Tıp Eğitiminde Yeni Bir Model (A New Model For Training in Medical Schools)*, SKİ, Yüksek Öğretimde Sürekli Kalite İyileştirme Sempozyumu, Haberal Eğitim Vakfı, Sempozyum Kitabı, Sayfa: 275-286, Ankara, 1997.
4. Özvarış B. Ş., Özek B., Şahin N., Bertan M.: *Tıp Fakültelerinde Mezuniyet Öncesi Aile Planlaması Eğitiminin Güçlendirilmesi Çalışması*, VI. Ulusal(Uluslararası Katılımlı) Halk Sağlığı Kongresi, Kongre Kitabı, Adana, 1998.
5. Şahin N.N., Özvarış Ş.B., Özek B.: *Tıp Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Aile Planlaması Kursu Sonrasında Beceri Düzeylerinin Değerlendirilmesinde Kullanılan Yeni Bir Yöntem*, I. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kongre Özet Kitabı, Ankara, 12-15 Kasım 1998.

Sıra No: 23

Proje adı: Community Based Reproductive Health Service in Rural Area of Polatlı.

Başlama – Bitiş tarihi: 1994-1996

Destekleyen kuruluş(lar): Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü, UNFPA

Amaç: Kırsal alanda toplum sağlık gönüllüsü yaklaşımını değerlendirerek kriterler geliştirmek ve toplumda ana çocuk sağlığı ve aile planlaması hizmetlerinin etkinliğini artırmak

Yöntem: Hizmet araştırması projesidir. Toplum sağlık gönüllülerinin belirlenmesinde odak grup görüşmeleri ve derinlemesine görüşmeler, hizmetin değerlendirilmesinde durum saptama araştırması (proje başlangıcında ve sonunda) kullanılmıştır. Toplam 19 köyün kontrol, 20 köyün müdahale (toplum sağlık gönüllüsü çalışmasının yapıldığı) olarak alındığı çalışmada 27 kadın 26 erkek toplum sağlık gönüllüsü katılmıştır.

Önemli sonuçlar: Toplum sağlık gönüllüleri kendi müdahale alanlarında başarılı olmuşlardır. Kondom kullanımı, gebelikte demir preparatı kullanma ve gebelikte aile planlaması eğitimi alma yüzdelerinde kontrol köylerine göre önemli ölçüde artış sağlanmıştır.

Yayınlar:

1. Özcebe H, Akın L “Community participation: Continuing the momentum” WHO Forum An International Journal of Health Development, Vol:19, No:1, 1998.
2. Özcebe H, Akın L “ Community participation in Primary Health Care” Journal of Public Health Medicine Vol:20, Iss 2, 1998.
3. Kalaça S., Öztekin Z, Benli D, Akın L , Özcebe H, Toplum Sağlık Gönüllülerinin Gençlerin İnsan Vücudu ve Üreme İle İlgili Bilgileri Üzerine Etkisinin Değerlendirilmesi, V. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi, 12-16 Ekim 1996, İstanbul
4. Özcebe H, Akın L, Benli D, Kalaça S, Bağcı, “Ankara'nın Kırsal Alanında (Polatlı) Toplum Sağlık Gönüllüleri”, VI. Ulusal halk sağlığı Kongresi 14-18 Nisan 1998, Adana.
5. Özcebe H, Akın L, “Toplum Sağlık Gönüllülerinin Eğitim Düzeylerinin İzlenmesi”, VI. Ulusal halk sağlığı Kongresi 14-18 Nisan 1998, Adana.

Sıra No: 24

Proje adı: Community Based Reproductive Health Service For Youth and Adults in The Rural Area of Polatlı.

Başlama – Bitiş tarihi: 1997-2000

Destekleyen kuruluş(lar): Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü, UNFPA

Amaç: Kırsal alanda toplum sağlık gönüllüsü yaklaşımını tüm Polatlı ilçesi kırsal alanına yaygınlaştırarak etkinliğini değerlendirmek, adölesan toplum sağlık gönüllüleri vasıtasıyla akran eğitimi yaklaşımı denenerek kırsal alanda yaşayan adölesan yaş gruplarına üreme sağlığı hizmetleri sunmaktır.

Yöntem: Kırsal kesimde ana sağlığı, çocuk sağlığı, aile planlaması ve adölesan sağlığı konusunda topluma hizmet vermek üzere farklı nüfus büyüklüklerindeki 26 köyden seçilen ve eğitim verilen 63 kadın, 44 erkek toplam 111 toplum sağlık gönüllüsü ile kırsal alanda yaşayan doğurgan nüfusa, 16 erkek ve 16 kız olmak üzere toplam 32 adölesan toplum sağlık gönüllüsü ile akran eğitimi yaklaşımı ile kırsal alanda yaşayan adölesan yaş gruplarına üreme sağlığı hizmetleri verilmiştir. İlçedeki sağlık ocakları ve devlet hastanesi toplum sağlık gönüllülerinin sevk ettiği kurumlar olmuştur.

Önemli sonuçlar:

Gebeliği önleyici yöntem kullanımı proje sonunda %66'dan %76'ya, RİA kullanımı %29'dan %33'e, kondom kullanımı %6'dan %14'e yükselmiş, geri çekme yöntemi ise %22-23 seviyesini korumuştur. Doğum öncesi bakım alan gebe yüzdesi %54'den %71'e, puerperal dönemde bakım alan kadın yüzdesi %10'da %20'ye, hastanede doğum yapan kadın yüzdesi %65'den %91' yükselmiştir. Kırsal alanda yaşayan adölesanların üreme sağlığı bilgi düzeylerindeki artış istatistiksel olarak önemli oranda artmıştır.

Yayınlar:

1. Özcebe H, Akın L, Peer education approach to young people on reproductive health as an example from rural area, Turkey. The Turkish Journal of Population Studies, 2002;24:51-65.
2. Ozcebe H, Akin L. Effects of peer education on reproductive health knowledge for adolescents living in rural areas of Turkey. J Adolesc Health. 2003 Oct;33(4):217-8.
3. Akın L, Özcebe H, “ Kırsal Kesimdeki Adölesan ve Gençlerin Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar Konusundaki Bilgisi” 4. Türkiye AIDS Kongresi, 8-10 Nisan 1999 Kuşadası.
4. Akın L, Özcebe H, The effect of the community-based service model on child health in rural area, 6th. International Congress of Tropical Pediatrics 26-30 Semp. 2002.
5. Özcebe H, Akın L Peer education on reproductive health in rural area in Turkey, 6th. International Congress of Tropical Pediatrics 26-30 Semp. 2002.

Sıra No: 27

Proje adı: Exposure to Biomas Combustion and Prevalence of Chronic Lung Disease in Women

Başlama – Bitiş tarihi: 1996-1998

Destekleyen kuruluş(lar): IDRC; International Development Research Centre, Canada

Amaç: Bu çalışmada kırsal alanda oldukça yaygın olan biomass kullanımının, kadınlarda kronik akciğer hastalığının meydana gelmesinde rolünün incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel

Önemli sonuçlar:

Kırsal alanda yaşayan 40-59 yaşlar arasında 800 kadının proje kapsamına alınması hedeflenmiştir. Sonuçta bu yaş grubunda 794 kadına akciğer hatalıkları ile ilgili anket uygulanmış ve kadınlar fizik muayene, akciğer grafisi ve solunum fonksiyon testi ile muayene edilmiştir. Ayrıca ev içindeki ocakta ekmek yapılırken tezek ve diğer organik maddelerin yanması sırasında CO, NO, NO₂, ölçümleri ile ortamda solunabilir toz ölçümleri de yapılmıştır. İncelemeler sonucunda biomass dumanına maruziyetin KOAH riskini artırdığı ortaya konmuş, ancak gruptaki bütün kadınların tamamının maruziyet düzeyinin çok fazla olması, maruziyet dozu ile etkilenim arasında ilişki incelenmesine olanak vermemiştir.

Yayınlar:

1. Exposure to Biomas Combustion and Prevalence of Chronic Lung Disease in Women, Proje Son Raporu, Hacttepe Halk Sağlığı Vakfı Yayını, 1998.
2. Bilir N., Emri S., Yıldız AN., Demir A., Domestic Exposure to Biomass Smoke and COPD Prevalence among Women in Turkey, Annual Congress of European Respiratory Society, 9-13 October 1999, Madrid.

Sıra No: 32

Proje adı: Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanun'a Uyum Düzeyi

Başlama – Bitiş tarihi: 1998-2000

Destekleyen kuruluş(lar): IDRC; International Development Research Centre, Canada
RITC (Research for International Tobacco Control)

Amaç: Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanun (No. 4207) 1996 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu proje ile söz konusu Kanun'un uygulanma düzeyi incelenmiştir.

Yöntem: Kesitsel çalışma, Türkiye

Önemli sonuçlar:

Proje kapsamında, 4207 sayılı yasanın yürürlüğe girdiği tarihten 2 yıl ve 3 yıl sonrasında olmak üzere bir yıl ara ile 1998 ve 1999 yıllarında Türkiye'de 17 ilin ikişer ilçesinde yasaya uyum düzeyleri incelenmiştir. Sonuçta yasanın sigara içilmesini yasakladığı yerlerden sağlık ve eğitim kuruluşları, şehirlerarası otobüs terminalleri, banka şubeleri, vergi daireleri gibi yerlerde yasa hükümlerinin uygulanması bakımından dikkate değer eksiklikler olduğu saptanmıştır.

Yayınlar:

1. Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanun'a Uyum Düzeyi, Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı Yayını, No. 2000/16, İSAĞLIK BAKANLIĞIN 975-94618-7-0, Ankara, 2001.
2. Assessing Tobacco Control Strategies in Turkey, Final Report prepared by Hacettepe Public Health Foundation, Ankara – 2003.
3. Impact of the Ban on Smoking in Public Places in Turkey; Proceedings; The 7th. International Congress on System Science in Health Care, Budapest, 29 May-2 June 2000 (pp. 220-225).
4. Compliance to Smoking Restriction in Public Places in Turkey, Third European Conference on Tobacco or Health, 20-22 June 2002, Warsaw, Poland.
5. Effect of Anti-Tobacco Law on Youth Smoking in Turkey, Third European Conference on Tobacco or Health, 20-22 June 2002, Warsaw, Poland.

Sıra No: 37

Proje adı: Türkiye’de Adolesan ve Gençlerin Cinsel/Üreme Sağlığını Etkileyen Faktörler Araştırması

Başlama – Bitiş tarihi: 2000-2002

Destekleyen kuruluş(lar):WHO

Amaç: Hacettepe ve Dicle Üniversitesi birinci sınıf öğrencilerinin Cinsel/Üreme Sağlığı konusunda Bilgi-Tutum ve Davranışlarını saptamak

Yöntem: Niteliksel ve niceliksel araştırma tekniklerinin birlikte kullanıldığı araştırmada odak grup görüşmeleri, anket çalışması ve yarı yapılandırılmış yüz-yüze görüşmeler yapılmıştır. Araştırmada Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsü’ne kayıtlı 2169; ve Dicle Üniversitesine kayıtlı 2163 birinci sınıf öğrenci oluşturmuş ve araştırmada hedef grup olan 4332 öğrencinin 3666’sına (%85) ulaşılmıştır. Öğrencilerin Cinsel Sağlık/Üreme Sağlığı konusundaki BTD’ları anket uygulanarak saptanmıştır.

Önemli sonuçlar:

Cinsel sağlık/Üreme sağlığı konusunda bilgileri oldukça yetersiz olan öğrencilerin, cinsel sağlık/üreme sağlığı konusunda bilgi ve hizmet almak için üniversite sağlık merkezlerini kullanmak istedikleri ancak, bu merkezlere bu amaçla başvuruların çok az olduğu saptanmış, sağlık merkezlerinde verilmesi gereken “genç dostu hizmet” modeli konusunda önemli ipuçları elde edilmiştir.

Yayınlar:

1. Akin A, Bahar Özvarış Ş. *Study on the Influential Factors of Sexual and Reproductive Health of Adolescents/Young People in Turkey (Executive Summary)*. Hacettepe University School of Medicine, Dept. of Public Health, WHO and UNFPA, Ankara, 2004
2. Akin A, Bahar Özvarış Ş, Aslan D, Esin Ç, Çelik K. Toplumsal Normlar Sağlıkla İlgili Bilgi ve Düşünceyi Ne Derece Etkiler?: Hacettepe ve Dicle Üniversiteleri Birinci Sınıf Öğrencilerinin Cinsel/Üreme Sağlığıyla İlgili Bazı Bilgi ve Düşüncelerinin İncelenmesi, 8. *Halk Sağlığı Günleri, Halk Sağlığı ve Sosyal Bilimler*, Bildiri Özetleri Kitabı, Sivas, 23-25 Haziran, 2003.

Sıra No: 39

Proje adı: Ankara İli Gülveren Sağlık Ocağı Bölgesinde 25-64 Yaş Grubunda *Helicobacter pylori* Sıklığının Saptanması

Başlama – Bitiş tarihi: 2001-2002

Destekleyen kuruluş(ler): HÜ Bilimsel Araştırmalar Birimi

Amaç: Sosyoekonomik durumu orta-orta alt düzeyde olan Gülveren Sağlık Grup Başkanlığı Bölgesinde 25-64 yaş grubunda-*Helicobacter pylori* sıklığını ve dağılımını belirlemek ve araştırmaya katılanların demografik özellikleri sigara, kahve, çay ve alkollü içki içmeleri, mevcut hastalıkları ile *H.pylori* infeksiyonları arasındaki ilişkileri belirlemektir.

Yöntem: Kesitsel epidemiyolojik bir çalışma olup araştırma evrenine 25-64 yaş grubu alınmıştır. Örneklemde orantısız tabakalanmış rastgele örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya katılanlardan 1182 kişinin *H. pylori* serolojik inceleme için kan numunesi alınmış bunlardan 1,089'unun serolojik incelemesi yapılabilmektedir.

Önemli sonuçlar

Helicobacter pylori seroprevalansı %77.5 olarak bulunmuştur. Erkeklerde %77.1 olarak belirlenen seroprevalans kadınlarda %77.7'dir. Sosyoekonomik durumu düşük olanlarda ise seroprevalans %80.4-84.0 olarak bulunmuştur. Ankaraya göç etme yaşı, ailedeki kişi sayısı, alkol kullanmama, çay içme infeksiyon sıklığını artırmaktadır. Hastalık kalp hastalarında daha yüksek bulunmuştur.

Yayınlar:

1. Akin L, Tezcan S, Hascelik G, Cakir B. Seroprevalence and some correlates of *Helicobacter pylori* at adult ages in Gulveren Health District, Ankara, Turkey. *Epidemiol Infect.* 2004;132(5):847-56.
2. Akin L, Tezcan S, Hascelik G, The prevalence of *H. Pylori* infections in Gulveren district, XVI. World Congress of Epidemiology, August 18-22. 2002.
3. Akin L, Tezcan S, Cakir B, Hascelik G. The association between *Helicobacter pylori* and foods and alcoholic beverages intake. The XVIIth IEA World Congress of Epidemiology, 21-25 August 2005, Bangkok-Thailand.

Sıra No: 41

Proje adı: Van İli Merkez İlçesi Kentsel Kesim Nüfusunun Sosyodemografik Özellikleri Yaşam Kalitesi ve Sağlık Düzeyinin Belirlenmesi

Başlama – Bitiş tarihi:2001-2003

Destekleyen kuruluş(lar): TUBİTAK

Amaç: Bu araştırmada, Van İli kentsel kesim nüfusunun sosyo-demografik özelliklerinin, yaşam kalitesinin, sağlık sorunlarının, sağlık hizmet kullanım davranışlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel

Önemli sonuçlar:

Araştırma sırasında 935 hanede yaşayan 6008 kişi ile ilgili bilgi alınmıştır. Bilgiler hane halkı ile ilgili bilgiler, 0-4 yaş; 5-14 yaş; 15 yaş üzeri erkek ve kadın olmak üzere beş temel alanda toplanmıştır. Başlıca sonuçlar olarak; grubun %30'unun okur yazar olmadığı, %15.6'sının gelir getiren bir işte çalışmakta olduğu, %40.8'inin sağlık harcamaları için sosyal güvencelerinin olmadığı, 40 yaşın üzerindeki erkeklerin %40.8'inin, kadınların %47.3'ünün hipertansif, erkeklerin %40.1'inin, kadınların %49.9'unun şişmam olduğu saptanmıştır.

Yayınlar:

1. Van İli Merkez İlçesi Kentsel Kesim Nüfusunun Sosyodemografik Özellikleri ve Sağlık Düzeyinin Belirlenmesi Araştırması, TUBİTAK Proje No. 101Y092, 2003.
2. Van İli Kent Merkezinde Beş Yaş Altı Çocuklarda Malnütrisyon Durumu, IV. Uluslararası Beslenme ve Diyetetik Kongresi, 2-5 Nisan 2003, Antalya.
3. Van İli Kent Merkezinde 15-49 Yaş Evli Kadınların Gebeliği Önleyici Yöntem Kullanma Durumları; International Congress of Reproductive Health and Family Planning, Ankara, 2003 (sayfa 117).
4. Van İli Kentsel Kesiminde Yaşayan 15 Yaş Üzeri Kadınların Sağlıklarının SF-36 Ölçeği Kullanılarak Değerlendirilmesi; 8. Halk Sağlığı Günleri, 23-25 Haziran 2003, Sivas.
5. Van İli Kent Merkezinde 5 Yaş Altı Çocukları Son 15 Gün İçindeki Sağlık Durumları; 8. Halk Sağlığı Günleri, 23-25 Haziran 2003, Sivas.
6. Van İli Kentsel Kesiminde Yaşayan 15 Yaş Üzeri Kadınların Bazı Sosyal Yaşam Aktiviteleri; 8. Halk Sağlığı Günleri, 23-25 Haziran 2003, Sivas.
7. Van İli Kent Merkezinde Yaşayan 15 Yaş Üzeri Erkeklerin Sosyal Yaşam Aktiviteleri; 8. Halk Sağlığı Günleri, 23-25 Haziran 2003, Sivas.
8. Van ili Merkez İlçesi Kentsel Kesiminde Yaşayan 15 Yaş ve Üzeri Erkeklerin Sağlıklarının SF-36 Ölçeği Kullanılarak Değerlendirilmesi, Sağlıkta Yaşam Kalitesi Sempozyumu, 8-10 Nisan 2004, İzmir (sayfa 47).

9. The Evaluation of the Life Quality of the Women in terms of Health in a city in Eastern Turkey,; 10.th International Congress on Public Health, WFPHA, 19-22 April, 2004, Brighton.
10. Van İli Kent Merkezinde Beş Yaş Altı Çocuklarda Beslenme ve Malnütrisyon Durumu; Çocuk Dergisi; (2004) 4: 16-23.
11. Injuries in a Province of Turkey, 7th. World Conference on Injury Prevention and Safety Promotion, WHO and European Commission, Vienna, 6-9 June, 2004. (HÖ)
12. Van ili Merkez İlçesi Kentsel Kesiminde Yaşayan 15 Yaş Üzeri Evli Erkeklerin Sağlığı Geliştirme Davranışlarının İncelenmesi, I. Ulusal Sağlığı Geliştirme ve Sağlık Eğitimi Sempozyumu, 24-26 Kasım 2004, Ankara (sayfa 103).
13. Van İlinde 15 yaş Üzeri Erkeklerde SF-36 ile Yaşam Kalitesinin Değerlendirilmesi; Türkiye Klinikleri Tıp Dergisi
14. Perceived Health Status of 65 years of age and Older Individuals in Van Province, Turkey, Geriatri Kongresi – İstanbul, Nisan 2006.
15. Obesity Prevalence Among 60 Years of age and Older Females Living in Van Province of Turkey, Aslan D., Bilir N, Özcebe H, Vaizoğlu S, Subaşı N., J. of Nutrition, Health and Aging, (2006) 10: 359.
16. What are the Predictors of Health Services Utilization by Women in a City Center Located in the Eastern part of Turkey; A Cross-Sectional Study (DA, HÖ, NB, SV, NS) Turkish J of Medical Sciences, (2006) 36: 37-43.
17. Van İli Kent Merkezinde Yaşayan Anneler, 15 Yaş ve Üzeri Kızları ile Diğer Kadınların Şişmanlık Sıklığı ve Beslenme Alışkanlıkları Açısından Davranış Benzerlikleri, Dr. Dilek Aslan, HÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beslenme ve Gıda Bilimler Programı Yüksek Lisans Tezi, 2004.

Sıra No: 47

Projenin adı: Sağlık Politikalarında Toplumsal Cinsiyete Duyarlılığın İncelenmesi Projesi

Başlama – Bitiş tarihi: 2004

Destekleyen kuruluş(lar): WHO/EURO ve UNFPA

Amaç: Sağlık politikalarında toplumsal cinsiyete duyarlılığı değerlendirmek ve çalışma sonucunda ülkede sağlık politikalarında toplumsal cinsiyet bakış açısının etkisinin saptanmasının yanı sıra, bulgulara yönelik stratejilerin geliştirilmesi de amaçlanmıştır.

Yöntem: WHO Avrupa Bölgesi işbirliği ile İngiltere, İrlanda, Hollanda, Hırvatistan, Kırgızistan, Tacikistan ve Türkiye olmak üzere 7 ülkede yürütülen araştırmada, Türkiye’de sağlıkla ilgili 5 yasa, WHO’nun geliştirdiği standart bir format kullanılarak doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırmanın ikinci fazında ise; sağlık politikalarında toplumsal cinsiyet konusunda duyarlılığın sahadaki uygulamalara yansımaları konusu, niteliksel araştırma yöntemleri ile Ankara, İstanbul, Diyarbakır ve Mardin İlleri’nde incelenmiştir.

Önemli sonuçlar: Türkiye’de sağlıkla ilgili 5 yasadaki toplumsal cinsiyet duyarlılığının istenen düzeyde olmadığı, yasalarda kadının daha çok annelik görevi ve doğurganlığı temel alındığı saptanmıştır.

Yayımlar:

1. Akın A, Bahar Özvarış Ş. *Case Study on Integration of Gender Perspective in Health Policy in Turkey (Project Report)*. Hacettepe University Research and Implementation Center on Women’s Issues (HUWRIC), WHO and UNFPA, Ankara, 2004
2. Akın A, Özvarış ŞB. A case study on the integration of a gender perspective into reproductive health policy in Turkey, **In:** Towards a simple framework for monitoring the integration of gender concerns in public health policies. (Ed.) Joke A. Haafkens, World Health Organization, Europe, ZonMw, The Hague, Laan van Nieuw Oost Indie 334, 2005, Part 2, Chapter 9, pp: 96-104

Sıra No: 48

Proje adı: Üniversitelerde Gençler için Üreme ve Cinsel Sağlıkta Hizmet Modeli Geliştirme Projesi

Başlama – Bitiş tarihi: 2003-2005

Destekleyen kuruluş(lar): UNFPA desteği ile ICC ve İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı (İKGV)

Amaç: Seçilmiş 8 üniversitede gençler için üreme ve cinsel sağlıkta hizmet modeli geliştirmek

Yöntem: Hacettepe, Bilkent, Dicle, Osmangazi, Boğaziçi, Yeditepe, Koç ve Ege Üniversitesi'nde Sağlık Merkezlerinin bünyesinde "Gençlik Danışma Birimi (GDB)leri kurulmuş, sağlık personeli bu amaçla özel olarak eğitilmiş, GDB'lerde öğrencilere "üreme sağlığı ve cinsel sağlık" konularında danışmanlık ve klinik hizmetler entegre olarak sunulmuştur. Öğrencilere yönelik, konuyla ilgili çeşitli bilgilendirme, eğitim ve iletişim (BEİ) materyali üretilerek dağıtılmıştır. Öğrenciler için düzenli olarak tanıtım programları ve eğitimler sürdürülmüştür.

Önemli sonuçlar: Bu çalışmaların öğrencilerin sağlık, bilgi, görüş ve davranışlarına olan etki ve katkısı ayrıca GDB'lerin kurulmasının Sağlık Merkezlerinin hizmetlerine olan etki ve katkısı da Beytepe Yerleşkesinde 2004 ve 2005 yıllarında yapılan 2 büyük çalışma ile değerlendirilmiştir. Bu çalışmalardan biri Hacettepe Üniversitesi Sağlık Merkezleri kapsamında geliştirilen GDB'lerin etkisinin değerlendirildiği çalışma olup, bu değerlendirme GDBlerin kurulmasının, Sağlık merkezinin genel kullanımını artırdığı, ayrıca daha önce hiç başvuru olmayan Cinsel Sağlık/Üreme Sağlığı konularında gençlerin GDB'lere giderek artan sayıda başvurduğunu göstermiştir. Bağlantılı diğer araştırma ise, Hacettepe Üniversitesi Beytepe Yerleşkesinde okuyan 1. sınıf öğrencilerinde 2001 yılında WHO işbirliği ile yürütülmüş olan çalışmanın, aynı yerleşkede okuyan 4. sınıf öğrencilerinde tekrar edilmesi ile aradan geçen 3 yıldaki değişiklikler anlaşılmaya çalışılmıştır. Yapılan değerlendirmeler, bu yaklaşımın üniversite öğrencilerine verilen sağlık hizmetlerinde önemli bir eksiği tamamladığını göstermektedir. Tüm bu çalışmalara ilişkin ayrıntılı bilgiler "Genç Dostu Cinsel Sağlık Üreme Sağlığı Hizmet Modeli ve İlgili Araştırmaların Sonuçları" adı ile bir kaynak kitap olarak basılmış olup 15-16 Aralık 2006 tarihinde Hacettepe Üniversitesi Kültür Merkezi'nde geniş bir katılımı ile gerçekleştirilen "Üniversite Sağlık Merkezleri 2. Sempozyumu"nda dağıtılmıştır.

Yayınlar:

1. *Genç Dostu Cinsel Sağlık Üreme Sağlığı Hizmet Modeli ve İlgili Araştırmaların Sonuçları*
Ed. Akın A, Hacettepe University Research and Implementation Center on Women's Issues (HUWRIC), Hacettepe University Publications, Ankara, 2006

Sıra No: 49

Proje adı: Hacettepe Üniversitesi Birinci Sınıf Öğrencilerine İlk Yardım Eğitimi Projesi

Başlama – Bitiş tarihi: 06 Haziran 2003 – 21 Aralık 2003

Destekleyen kuruluş(lar): Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırma Birimi, Hacettepe Üniversitesi, 06100, Sıhhiye, Ankara

Amacı: Hacettepe Üniversitesi birinci sınıf öğrencilerinin (Tıp Fakültesi hariç) %10'una ilkyardım öğretmek hedeflenmiştir.

Yöntem: Müdahale araştırması (Alt yapı projesi). Bu projenin ilk fazında, tıp fakültesi öğrencileri “öğrenci ilkyardım eğiticileri (ÖİE)” olarak ilkyardım – temel yaşam desteği (İY-TYD) uygulamaları konusunda akademik eğiticiler tarafından eğitilmiş, ikinci fazda ise, birinci sınıf öğrencileri İY-TYD uygulamalarında akran ÖİE'ler tarafından akademik eğiticilerin gözetimi altında “öğrenci ilkyardımcı (Öİ)” olarak eğitilmişlerdir.

Önemli sonuçlar:

1. 31 öğrenci ilkyardım eğiticisi ve 40 öğrenci ilkyardımcı yetiştirilmiştir.
2. HÜTF bünyesinde; HÜ öğrencilerinin ilkyardım eğitimlerinde kullanabileceği bir manken parkı oluşmuştur. Bu mankenlerin dökümü şöyledir:
 - a. - Erişkin Temel Yaşam Desteği Mankenleri 5 adet
 - b. - Bebek Temel Yaşam Desteği Mankenleri 5 Adet
 - c. - Erişkin Heimlich Manevrası Mankenleri 5 Adet
 - d. - Bebek Heimlich Manevrası Mankenleri 5 Adet
 - e. - Erişkin Taşınma Mankeni 10 Adet
 - f. - Travma simülasyon kiti 2 adet
3. On iki ÖİE, Beslenme ve Diyet Yüksek Okulu üçüncü sınıf (60) öğrencilerine de 6 saatlik bir ilkyardım eğitimi sunmuştur
4. Projeden biri SCI, biri IM kapsamında dergilerde olmak üzere iki adet uluslararası makale yayınlanmıştır.

Yayınlar:

1. Altıntaş KH., Aslan D., Yıldız AN., Subaşı N., Elçin M., Odabaşı O., Bilir N., Sayek İ., The Evaluation of First Aid and Basic Life Support Training for The First Year University Students, Tohoku J Exp Med, 205, 157-169, (2005).
2. Aslan D., Altıntaş H., Yıldız AN., Elçin M., Odabaşı O., Subaşı N., Bilir N., Sayek İ., Training of first-aid trainers: a medical school example in Turkey, European Journal of Emergency Medicine, 13, (1), 9-13, (2006).

Sıra No: 50

Proje adı: Hacettepe Üniversitesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Genel Sağlık Düzeyi

Başlama – Bitiş tarihi: 2004-2005

Destekleyen kuruluş(lar): Avrupa Birliği
Bielefeld Üniversitesi, Almanya

Amaç: Hacettepe Üniversitesi'nin birinci sınıfında okuyan öğrencilerinin sağlıkla ilgili başlıca davranışlarının öğrenilmesi

Yöntem: Kesitsel

Önemli sonuçlar:

Üniversitede 9 fakülte ve iki yüksekokulda okuyan öğrencilerden oluşan 1037 kişilik gruptan sağlık davranışları ile ilgili bilgiler toplandı. Sonuçta öğrencilerin %32'sinin sağlık durumunu iyi olarak algıladığı, %79.6'sının yaşam kalitesini iyi olarak ifade ettiği, %38.7'sinin alkol ve %25.1'inin sigara içtiği, %26'sının alkollü iken araç kullandığı, %53.1'inin emniyet kemeri kullanmadığı saptanmıştır.

Yayınlar:

1. Aslan D, Bilir N, Özcebe H , Stock C, Küçük N. Prevalence and Determinants of Adolescent Smoking in Ankara, Turkey, Turkish J. Cancer (2006) 30: 49-56.
2. Stock C, Salje A, Bilir N. Readiness for behaviour and policy change regarding smoking in Danish and Turkish students. 13th Annual EUPHA Meeting. European Journal of Public Health 2005, Vol 15 (Suppl.1):69
3. Özcebe H., Bilir N., Aslan D., Stock C., Boettjer N., Some Healthy Behaviors and Health Perception of University Students, Turkey, 10.th EARA Conference, May. 2006, Turkey. (Poster No 147)
4. Özcebe H., Bilir N., Aslan D., Stock C., Boettjer N., Risk Taking Behavior of University Students, Turkey. 14th International Conference on Safe Communities, Vesta, Bergen Kommune, Norwegian Association of Rural Municipalities, Norwegian Ministry of Justice and the Police, Karolinska Institutet, WHO Collaborating Centre on Community Safety Promotion, 13-15 June 2005, Bergen, Norway.

Sıra No: 52

Proje adı: Hacettepe Üniversitesi Öğrencilerinin Ruhsal Sağlık Düzeyleri ve Madde Kullanım Boyutlarının Saptanması

Başlama – Bitiş tarihi: 2004-2006

Destekleyen kuruluş(lar): Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Birimi

Amaç: Hacettepe Üniversitesi fakülte ve yüksek okullarında birinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin sosyo-demografik özellikleri, sağlık durumları ve yaşam tarzları, sigara, alkol ve madde kullanım boyutları ile ruh sağlığı durumlarının saptanması; sigara, alkol ve madde kullanımı ile ruh sağlığını etkileyen etmenlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma evrenini 2004-2005 yılında Hacettepe Üniversitesi'ne bağlı fakülte ve yüksek okulların birinci (4392) ve üçüncü (4015) sınıflarında öğrenim gören 8407 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini "Evrenin bilindiği durumlarda örnek büyüklüğü hesabı" formülünden yola çıkılarak hesaplanmış ve 1845 birinci sınıf, 1656 üçüncü sınıf öğrencisinden gözlem altında veri toplama yöntemi ile veri toplanmıştır.

Araştırma verisinin analizinde sigara, alkol ve madde kullanımında nokta prevalans saptanmıştır. Ayrıca sigara içen öğrencilerin nikotin bağımlılıkları Fagerstrom Nikotin Bağımlılığı Ölçeği ile değerlendirilmiştir. Öğrencilerin ruhsal durumu "Genel Sağlık Anketi 12 (GSA-12)", "Kısa Semptom Envanteri" ve "Liebowitz Sosyal Anksiyete Ölçeği" kullanılmıştır.

Önemli sonuçlar:

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması "21,03 ± 2,04" ve ortanca yaşı "21" olup, Sıhhiye yerleşkesinde görüşülen öğrencilerin %68,8'i, Beytepe ve diğer yerleşkelerdeki öğrencilerin %61,0'ı kadındır. Birinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin büyük çoğunluğu (sırasıyla %87,7 ve %85,2) okudukları fakülte veya yüksek okullar ile bölümlerini kendi istekleriyle seçtiklerini belirtmişlerdir.

Birinci sınıfların %22,5'i ve üçüncü sınıfların %29,4'ü halen sigara kullandıklarını belirtmişlerdir. Erkekler kadınlara göre daha fazla sigara kullandıklarını belirtmişlerdir. Sigara kullanan öğrencilerin yaklaşık dörtte üçü sigarayı bırakmayı düşündüklerini ve beşte üçü sigarayı bırakmayı denediklerini belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan ve sigara kullanan birinci sınıf öğrencilerinin %1,8'i ve üçüncü sınıf öğrencilerinin %1,1'i Fagerström Bağımlılık Ölçeğine göre "çok yüksek derecede" bağımlı olarak değerlendirilmiştir.

Son bir yıl içerisinde en az bir defa alkollü içki içme; birinci sınıftaki erkek öğrencilerde %53,1 ve kadın öğrencilerde %47,1 iken, yine üçüncü sınıf öğrencilerinde artış göstermektedir (%62,3 ve %54,0). Gençlerin içtikleri alkollü içkilerin başında bira gelmektedir.

Birinci sınıflarda okuyan öğrenciler arasında yaşam boyu madde kullanımı üçüncü sınıflarda okuyan öğrencilere göre daha azdır (%7,0 ve 5,7).

Araştırmaya katılan birinci sınıf öğrencilerinin Kısa Semptom Envanteri alt gruplarına ait puanlarının değerlendirilmesinde; kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla ruhsal sorunları olduğu bulunmuştur. KSE puanlarının değerlendirmesine göre; mezuniyete yaklaşan öğrencilerde ruhsal yakınmaların arttığı bulunmuştur.

Birinci sınıf öğrencilerinin yaklaşık yarısı, Genel Sağlık Anketinin kesim noktası olan iki ve üzerinde puan almışlardır. Sınıflar arası farklılık olmamasına karşılık kadınların erkeklere göre genel ruh sağlığı düzeyleri daha kötü olarak bulunmuştur.

Araştırmaya katılan birinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin Liebowitz Sosyal Anksiyete puanları arasında istatistiksel olarak fark bulunmuştur. Birinci sınıfların %67,5'i, üçüncü sınıfta ise %72,4'ü LSA'dan normal olarak değerlendirilen puanlar almışlardır. Birinci sınıflarda orta düzeyde anksiyetesi ve yüksek düzeyde anksiyete yüzdesi olan öğrenci yüzdesi, üçüncü sınıflara göre daha fazladır. Birinci sınıflarda orta düzeyde sosyal anksiyete %19,2 iken sıkıntılı düzeyde sosyal anksiyete %13,3'dür.

Çalışma sonucunda üniversite öğrenimi sürecinde olan gençlerin üniversiteye başladıkları birinci yıl ile üniversitede iki yıllık deneyim sonrasındaki davranış değişimlerinin ortaya konarak müdahale alanlarının saptanmasına yönelik çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Yayınlar:

1. Tezcan S, Özcebe H, Uner S, Telatar G, Subasi N. "Risk Factors for Mental Health of University Students". European Journal of Public Health, Supplement 14th Annual EUPHA Meeting 2006;16:130.
2. Ozcebe H, Tezcan S, Uner S, Subasi N and Telatar G. Alcohol Consumption and Risk Taking Behaviours Associated With Injuries, An University Based Study. 8th World Conference on Injury Prevention & Safety Promotion. Data to action: Securing Safety As A Right. 2-5 April 2006, ICC, Durban, South Africa.
3. Ozcebe H, Tezcan S, Uner S, Telatar G and Subasi N. "Assessing The Physiological Violence Exposure of University Students".Creating A Safer Environment, 15th International Safe Communities Conference, 9-11 April 2006, Cape Town, South Africa.
4. Tezcan S, Ozcebe H, Subasi N, Uner S, and Telatar G. "Smoking Behaviour of First Year Students, Turkey". 10th Eara Conference 2-6 May 2006, Antalya, Turkey.
5. Paksoy NS, Tezcan S, Özcebe H, Üner S, Telatar G, and Berksun O. Social Anxiety Problem Among University Students, Turkey. 11th World Congress on Public Health and 8th Brazilian Congress on Collective Health. 21st-25th August 2006, Rio de Janerio, Brazil.
6. Ozcebe H, Uner S, Tezcan S, Paksoy N and Telatar G. Factor Increasing Risky Behaviors of University Students. The 19th IUHPE World Conference on Health Promotion & Health Education. June 10-15, 2007. Vancouver, Canada.
7. Üner S, Tezcan S, Özcebe H, Telatar GT ve Subaşı Paksoy N. "Üniversite Öğrencilerinin Ruhsal Sağlığı: GSA-12 İle Değerlendirme Sonuçları". X. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve HASUDER, 6-8 Eylül 2006, Van
8. Subaşı Paksoy N, Tezcan S, Özcebe H, Üner S, Teletar G ve Berksun O. "Bir Üniversitenin Öğrencilerinde Sosyal Anksiyete Sorunu". X. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve HASUDER, 6-8 Eylül 2006, Van
9. Tezcan S, Özcebe H, Paksoy NS, Üner S ve Telatar G. "Üniversite Öğrencilerinin Sigara İçme Davranışları ve Etkileyen Bazı Etmenler". Uluslararası Katılımlı Üçüncü Sigara veya Sağlık Ulusal Kongresi, 24-26 Kasım 2006, Ankara, Tütünsüz Yaşam Dergisi 2006;2 (Özel Sayı): 26.

10. Tezcan S, Özcebe H, Paksoy NS, Üner S ve Telatar G. "Aynı Ortamca Bulunan Geç Adolesan Dönemdeki ve Genç Üniversite Öğrencilerinin Ruh Sağlığı Durumlarının Kısa Semptom Envanteri İle Değerlendirilmesi. I.Ulusal Adolesan Sağlığı Kongresi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Adolesan Ünitesi, 28 Kasım-1 Haziran 2006, Hilton Otel, Ankara. 295-296

Sıra No: 59

Proje adı: *Üniversite Gençlerinin Cinsel ve Üreme Sağlığı–Beş Üniversite Çalışması*

Başlama – Bitiş tarihi: 2005-2006

Destekleyen kuruluş(lar): Avrupa Birliği

Amaç: Seçilmiş beş üniversitede, sağlık merkezleri bünyesinde “Gençlik Danışma Birimleri”ni oluşturmak ve GDB’ler aracılığı ile verilen eğitim ve danışmalık hizmetlerinin üniversite gençlerinin cinsel sağlık/üreme sağlığı konusundaki bilgi, tutum ve davranışlarına etkisini saptamak

Yöntem: Erciyes Üniversitesi (Kayseri), Cumhuriyet Üniversitesi (Sivas), Çukurova Üniversitesi (Adana), Dokuz Eylül Üniversitesi (İzmir) ve Gazi Üniversitesi (Ankara)’nin içinde bulunduğu beş üniversitede, sağlık merkezleri bünyesinde “Gençlik Danışma Birimleri” oluşturulmuş, sağlık personeli bu amaçla özel olarak eğitilmiş, öğrencilere dağıtılmak üzere bilgilendirme, eğitim ve iletişim materyali olarak çeşitli broşürler hazırlanmıştır. Beş üniversitenin Eğitim Fakülteleri birinci sınıflarına eğitimler başlamadan önce yapılan durum saptama araştırmasından sonra, cinsel sağlık/üreme sağlığı konusunda öğrencilere eğitim verilmiş ve broşürler dağıtılmıştır. 5 ay sonra yapılan izleme araştırmasında öğrencilerin cinsel sağlık/üreme sağlığı konusunda BDT değişikliği değerlendirilmiştir.

Önemli sonuçlar: Kısa süren bir eğitim müdahalesinden sonra sözü edilen beş üniversitenin öğrencilerinin cinsel sağlık/üreme sağlığı konusundaki bilgileri önemli olacak şekilde artmıştır.

Yayınlar: Çalışmanın bütün aşamaları ve sonuçları 15-16 Aralık 2006 tarihinde Hacettepe Üniversitesi Kültür Merkezi’nde yapılan “Üniversite Sağlık Merkezleri 2. Sempozyumu”nda duyurulmuş ve bir kitap olarak yayınlanarak dağıtılmıştır.

1. *Üniversite Gençlerinin Cinsel ve Üreme Sağlığı*, Beş Üniversite Çalışması (Özet Rapor), HÜKSAM, HATAM, SSYV, Ankara, 2006

Sıra No: 62

Proje adı: Hacettepe Üniversitesi'nin Bazı Fakülte ve Yüksek Okullarında Çalışan Elemanların Sağlıklı Yaşam Davranışlarının Saptanması ve Sigara İçmenin Önlenmesi

Başlama – Bitiş tarihi: 2006-2009

Destekleyen kuruluş(lar): HÜ Bilimsel Araştırmalar Birimi

Amaç: Bu araştırmada sigara içmeye başlamamış öğrencilerin sigaraya başlamamaları ve sigara içen öğrencilerin ise sigara içme davranışından vazgeçmeleri amacıyla bir müdahale yapılması planlanmıştır.

Yöntem: Müdahale araştırması

Önemli sonuçlar:

Çalışma ile ilgili olarak 2006 yılı sonbahar döneminde öğrenci, öğretim elemanı ve idari personelden gerekli bilgiler toplanmış ve müdahale çalışması için belirlenen akranların eğitimi tamamlanmıştır. Geçen yıl toplanan bilgilerin benzerleri öğrencilerden ilerleyen sınıflar şeklinde toplanacaktır. Böylelikle öğrenciler 4 yıl boyunca izlenmiş olacaktır.

Sıra No:63

Proje adı: Operations Research on Key STI's and HIV in Turkey

Başlama – Bitiş tarihi: 2006 -2007

Destekleyen kuruluş(lar): Avrupa Birliği

Amaç: Ankara, İstanbul, Trabzon ve Gaziantep'te doğum öncesi bakım kliniklerine gelen gebe kadınlar arasında genel nüfus için bir tahmin olacak şekilde HIV ve CYBE'nin (Sifiliz, Klamidya, Gonore, Hepatit B) yaygınlığı ve ilgili demografik ve davranışsal ilişkileri belirlemek; Ankara, İstanbul ve İzmir'de risk davranışı gösteren alt gruplar (Kayıt dışı seks çalışanları, Erkeklerle cinsel ilişkide bulunan erkekler, Damariçi bağımlılık yapan madde kullananlar) arasında HIV ve CYBE'nin (Sifiliz, Klamidya, Gonore, Hepatit B) yaygınlığını ve ilgili demografik ve davranışsal ilişkileri belirlemek ;Türkiye'de yukarıda belirtilen gruplar içerisinde 2. jenerasyon HIV sürveyans programlarının geliştirilmesi için bir yöntem sağlamak

Yöntem: Hizmet araştırmasıdır. Sentinel sürveyans, biyolojik ve davranış sürveyansı laboratuvar çalışmalarını da kapsayacak şekilde yapılmış, risk davranışı gösteren alt gruplar için akran yönlendiricilerinden yararlanılmıştır. Araştırmada 4 sivil toplum kuruluşu yer almıştır.

Önemli sonuçlar:

Çalışmaya 2060 antenatal izlem için hastaneye başvuran gebe kadın, 252 kayıt dışı seks çalışan, 166 erkeklerle cinsel ilişkide bulunan erkek, 68 damariçi bağımlılık yapan madde kullanıcısı katılmıştır. Gebe kadınların %2,3'ünün Hepatit B, %0,1'inin sifiliz, %0,5'inin gonore, %0,9'unun klamidiya pozitif olduğu belirlenmiştir. HIV (+) gebe kadın saptanmamıştır. Kayıt dışı seks çalışanlarında %0.8, erkeklerle cinsel ilişkide bulunan erkeklerde %1.8, damariçi bağımlılık yapan madde kullananlarda %1.5 HIV(+) saptanmıştır.

Yayınlar:

- Final Report, "Operational Research on Key STIs & HIV in Turkey", The European Unions Technical Assistance Program for Turkey, EuropeAid/121388/C/SV/TR ICON-INSTITUT Public Sector GmbH, Hacettepe University and Institute of Tropical Medicine Antwerp April 2007

Sıra No: 64

Proje adı: HIV/AIDS Konusunda Hükümlü Ve Tutukluların Savunmasızlığına İlişkin Davranış Araştırması

Başlama – Bitiş tarihi: Temmuz 2006-Haziran 2007

Destekleyen kuruluş(ler): T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Investing Our Future "The Global Fund" to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria Programı

Amaçlar:

1. HIV/AIDS ve diğer CYBE'lar açısından daha fazla risk altında olması beklenen savunmasız grupların riskli olabilecek davranışlarını belirlemek,
2. HIV/AIDS Önleme ve Destek Programı kapsamındaki proje aktivitelerinin uygulanmasında politik, kurumsal ve sosyal giriş noktalarına yönelik fırsat ve kaynakları belirlemek,
3. HIV/AIDS Önleme ve Destek Programı kapsamında yürütülen bilgilendirmeye yönelik diğer proje aktivitelerinin tamamlanmasından sonra savunmasız gruplarda bilgi, davranış ve tutum açısından yaptığı etkileri belirlemektir.

Yöntemi: Araştırma, Türkiye'nin İstanbul, İzmir, Ankara ve Trabzon illerinde bulunan cezaevlerindeki mahkûm ve çalışan personel ile gerçekleştirilmiştir. Cezaevlerinde kalan erkek ve kadın mahkûmlar ve Cezaevlerinde çalışan 1. ya da 2. müdür ve ceza infaz kurumu personelinden niteliksel veri toplama teknikleri ile veri toplanmıştır. Proje etkinlikleri iki aşamadan oluşmuştur.

Birinci Aşama:

İkisi kadın olmak üzere toplam 10 ceza infaz kurumunda HIV/AIDS hakkında interaktif tekniklerle eğitim görmüş olan sosyolog ve psikologlar tarafından veri toplanmıştır. Toplam 20 odak grup görüşmesi ve 40 ayrıntılı birebir görüşme ile toplam 199 mahkuma ulaşılmıştır. Ceza infaz kurumunda 20 yönetici personel ile de derinlemesine görüşmeler yapılmıştır.

T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Investing Our Future "The Global Fund" to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria programıyla ortak yürüttüğü diğer projeler çerçevesinde Ankara, İstanbul ve İzmir illerindeki ceza infaz kurumlarında, mahkûmlara yönelik HIV/AIDS hakkında bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır. Etki değerlendirme çalışmasının yapıldığı tarihe kadar Trabzon ilinde hiçbir eğitim çalışması yapılmamıştır.

İkinci Aşama:

İkisi kadınlara ait olmak üzere toplam 10 ceza infaz kurumunda durum saptama araştırmasında görev alan sosyolog ve psikologlar tarafından veri toplanmıştır. Toplam 20 odak grup görüşmesi ve 40 ayrıntılı birebir görüşme ile toplam 199 mahkuma ulaşılmıştır. Ceza infaz kurumunda 22 yönetici personel ile de derinlemesine görüşmeler yapılmıştır.

Önemli sonuçlar:

Burada sadece 3.amaca ilişkin sonuçlar sunulmaktadır.

- Eğitim verilen ceza infaz kurumlarında HIV/AIDS hakkında genel olarak bilgi artışı söz konusudur.
- Eğitim programı mahkûmlar tarafından olumlu olarak değerlendirilmektedir. Mahkûmlar bu tür eğitim programlarının sürekli olarak uygulanmasını istemektedirler.
- Eğitim programı mahkûmların HIV virüsü taşıyanlara ve AIDS hastalarına bakışını değiştirmiştir.
- Ceza infaz kurumu personeli de bu tür eğitim çalışmalarının faydasına inanmakta ve programlarda yer almayı arzu etmektedir.